

3001

Bäckahästen.

Bäckahästen har nog varit synlig sommastans, men det var inte vem som helst, som kunde se honom. De sade, att vid Espehusen i Tormestorp skulle han hålla till. Det var en speleman från Mäteröd - det var Mölle-Jinsens bror -, som hette Johannes, och han sade, att han skulle gå dit en kväll och se om bäckhästen skulle komma, och så skulle han spela för honom. Men om han gick dit, vet jag inte.

Det var de, som kunde spela älvaleken, och de sade, att Johannes kunde det. De kunde spela, så att bord och bänkar och sådant hoppade.

Kaare
V. Gorn
Bromstad
1831

J. G. B. Bege
1831 g. 10 Lund
ber av Anders Jansson
Guld 1831 i Nordkylby

Skögsnuvan.

Det är många, som sett henne, men det var inte vem som helst, som kunde det. Det var en, som hon lockade med sig ut i ett kärr. Här är lent och fint att ligga, sade hon, men han blev våt, för för honom var det inte lent och bra.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3001

Spöken.

Det var inte heller vem som helst, som kunde se dem. På Hovdala "spögade de holia bra". I tornporten kunde man höra, hur där var någon, som kom körandes in och hur de vände och körde ut igen. Och på Vita salen, de kallade den, var där tänt om nätterna, fast där inte var någon uppe.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3001

Kloka.)

Skönes
Brönnestads sn.

- 4 -

Utgivet av Mr. Bergh
1931.

Det var den där prästen, som manade Goenisse ner i hölen. Han hade varit i Matteröd och predikat i kyrkan där. När han var på hemväg flög hjulet av, men han fick Goenisse till att springa och hålla in axeln, och när han så kom till ån vid Brönnestads kyrka, manade han ner honom i hölen.

Prästerna, som kom efter honom, skulle se efter, hur liket var och göra det i ordning, annars blev det krångligt och kinkigt med hälsan för dem.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3001

Naturföremål.

En gång som skogvaktare hade jag låtit hugga ner några bokar olovandes, och då kallade greven upp mig till sig, och jag trodde, att jag skulle få bannor, men han bjöd mig bara på en sup och frågade om jag hade huggit ner Kejsareboken. Nej, det hade jag ju inte. Det var bra det, för när den boken hugges, står där upp en kejsare, sade han.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3001

Julen o. dyl.

Förr i världen hade de inte så fina tallrikar eller glasvaror som nu, utan man hade bara träsaker, t. ex. stora svarvade "sulfad". Om jularna skulle "suled" stå framme på bordet hela tiden och de brukade säga:

Julafton och julada'
då hade de så gott de ville ha,
Men så tredjedag jul,
då gömde mor sitt sul.

På den tiden hade man bås inne i stugan, och där låg man om nätterna.

Julafton brukade de skjuta in julen.

Nyårsafton skulle de skjuta in det nya året och ut det gamla, och tjugonedag Knut skulle de köra ut julen. Då skulle en rumla redigt, för Knut var en sträng man, och det var bäst att få en undan redigt.

Anders Jönsson
f. 1831 i N. Hallby.

(Uppskrift på kisten)

Handwritten notes:
V. Grönge
Minnestad

Staffansritt.

En sju, åtta drängar skulle annandags juls morgon bort till nabostället tilia, det var bara på skoj. Det var en gång i Nös-dala. Jag och några till red fram till byn, och jag hade en häst, som var snäll till att gå. På ett ställe var där en ryggåsstuga, och jag red in i stugan ända fram till bordet, och jag satt på hästen och tog mig en sup. Det var annars inte titt en kunde rida in, för dörrarna var låga, men jag lade mig på sidan utmed hästen och det gick bra. Sedan var det till att lista sig ut igen.

En fick va tilia oppe. Var där några drängar på ett ställe, som en liksom hade hat till, så flyttade man gödselhögen in i stallet, men var där några goda vänner, så "mågade" man stallet riktigt åt dem.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3001

Midsommar på Hovdala.

På Hovdala hade de alltid om midsomrarna en majstång, och där dansade man en fyra, fem söndagar efter midsommar också. På midsommarafton, var det alltid herrskapet, som betalade spelemannen, och alltid var det spelemans-Johannes, som skulle spela, så länge han levde.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3001

Snapphanar.

Det var några snapphanar, som hade riktigt bo uppe i skogarna kring Påbro, men herren till Hovdala var svenske kungen trogen, och därför skänkte han honom namnet Ehrenborg. Annars var här mycket bråk på den tiden.

Det var några andra snapphanar i Ignaberga, som hade tagit ett fruntimmer med våld, för att hon skulle hushålla för dem. Men hon ville bli fri, och en dag bad hon dem att få gå ner till byn och köpa litet ärter, de skulle ha till mat. Ja, tyckte de, det kunde hon väl få lov, men hon fick inte tala med någon. Hon gick ner till byn och fick sina ärter, men så gjorde hon ett hål i påsen, så att hon strödde ärter efter sig när hon gick; och så kunde byafolket se, vart hon gick, och på det sättet fick man tag i det bandet och skjutsade dem till Röinge tingsställe.

H. F. Norra Skåne
den 2 maj
1931

100-åring.

Anders Jönsson.

100 år fyller den 8 maj f. d. skogvaktaren och medaljören Anders Jönsson, Påbro, Brönneustads socken. Han tillhör den seniga och sega Göngetypen, som in i sin höga ålder samtidigt kunnat bibehålla humorns gudagåva. Med skämtsamma vändningar och ådagaläggande av så livliga later, att man kan anse dylikt vore förbehållet endast avsevärt yngre personer, berättar han gärna om i förhållanden i äldre tider och episoder ur sitt växlingsrika liv. Anders Jönsson har nämligen sina själs- och kroppsformödenheter i förunderligt gott behåll. Varje morgon stiger han upp, kläder sig själv och gör varje dag sina promenader i omgivningen samt åter vid bordet sina mål. Han är ankling sedan ett 25-tal år och vistas sedan 10

är tillbaka hos syskonen Elander i Ebbjörnarp, där han åtnjuter den bästa omvårdnad. Anders Jönsson är född i N. Mellby. Han berättar, att han icke var mer än 6 år gammal, då han blev satt att vakta får och getter. Det fanns vargar i våra orter på den tiden, vilka då och då anställda hämmingar bland fårscockarna, så att bönderna måste — ibland från flera socknar — slå sig tillsammans och anställa skallgång på vargarna. Fanns inte manfolk nog, fingo pigorna gå med.

Mycket har den gamle att förtälja om de ävestyr och besvärigheter man hade på längresor, vilka alla, enär ju inga järnvägar funnos på den tiden, måste ske med gästgivareskjutsar. Som exempel på detida postgång nämner den gamle, att Hovdala post fördes över Tormestorp och Ebbjörnarp till Gulastorp, där posten överlämnades till den postvagn eller diligens, som befördrade posten mellan Kristianstad och Helsingborg.

Vidare talar den gamle om "Staffansritterna", som på den tiden voro allmänna hämmare viss tid på året. Som dräng hade han att med sina kamrater ge sig upp tidigt på ettan annandag jul för att göra hästarna i ordning och sedan bege sig ut på staffansritt. Det fanns gott om ryggstugor på den tiden och J. berättar, att han red in i en sådan och direkt fram till bordet och tog den sup, som bjöds honom, medan han satt på hästryggen. — Hur han kunde rida in genom den låga dörren? — Då' geck fint — ja' la mej på sidan utme' hästen, vet ja.

Ja, det där var något av vad den gamle berättar från äldre tider.

100-åringen har även mycket intressant att förtälja om sina upplevelser under sin tjänst i skog och mark.

När stambanan mot Stockholm byggdes, fick Anders Jönsson anställning. Denna varade tills banan var klar till Alvesta. Vid 30 års ålder gifte han sig, övertog ett torp i Påbro, samtidigt som han fick skogvaktareysslan vid Hovdala fideikommiss. Den platsen skötte han på ett nitiskt och hedrande sätt i hela 50 år och kan därför med heder bära den medalj han för ett flertal år tillerkändes för långvarig och trogen tjänst.

Att hedersbevis och hyllningar av olika slag icke komma att utgå på Anders Jönssons stora bemarkelsedag, kan man säga för givet. Även utgåva den gamle varit kommit.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3001